

«هه‌نگاو به هه‌نگاو»

«تووله‌ی جرین و لوولپیچی ئارام»

سه‌رچاوه - مافی چاپ و بلاو‌کردنه‌وه

© Second step - Committee for Children, USA
www.cfchildren.org

ته‌رجه‌مه و ئاماده‌کردنی کۆمه‌ک 2005

«توولەى جىرىن و لوولپىچى ئارام» - 1

بە ھاۋكارىيى مەندالەكانى پۇلەكە دوو ناۋى خۇش بۆ توولەى جىرىن و كرمە ئارامكە بدۆزنەۋە و لەمەۋلا ئەۋ دوو ناۋە بەكار بەيىنن. من لىرەدا ناۋيان دەنىم «توولە» و «لوولپىچ».

دەستپىك توولە لەسەر پىشتت بىت و لوولپىچ بە شانتەۋە.

مامۇستا: ئەمىرۇ دوو دۇست ھاتوونەتە ميوانىمان، فەرموون يە كتر بناسىن.

توولە - بە ۋەرىن و خەنخەن بە پۇلەكەدا راکەراک دەكات.

مامۇستا: ئەمە توولەى جىرىنە. جىرىن ئەۋ كەسەيە كە ھەرچى بە دلدا ھات، بى بىر كىرەنەۋە، يە كسەر بىكات. توولەش جىرىنە، ھەرچى ئارەزوۋى لى بو، يە كسەر دەيكات. خىرايە و دەنگەدەنگى زۆرە. ئىستا توولە دىت و بە رىز سەلامتان لى دەكات.

توولە - رەفتارى جوان نىيە. پىرچى مەندال رادە كىشى، لىيان دەدات، دەمۇچاۋيان دەلىسىتەۋە، دەۋەرپىت و بۇنيان پىتو دەكات.

مامۇستا: (توولە دەخاتەۋە باۋەشى خۇي) سەلام لە دۇست و برادەر ئاۋا دەبىت؟ (مامۇستا روو لە مەندالەكان دەكات و دەلى) دەبى لوولپىچ يارمەتىمان بدات.

لوولپىچ - بە ئارامى لە پاكەتەكەى خۇيەۋە سەر دەر دىتپىت.

توولە - بە لوولپىچ دەۋەرپىت.

لوولپىچ - بە ئارامى دەمى دەكاتەۋە و بە ھىمنى دەلىت: «ئارامبەۋە، ۋچانىك بگرە و بىرىكى لى بکەۋە». چەند جارنىك ئەمە دوۋيات دەكاتەۋە و وردە وردە توولەش ئارام دەبىتەۋە.

مامۇستا: ئىستا باشتەرە. ئادەى لوولپىچ سەلام لە توولە بکە. ئادەى توولە تۇيش سەلام لە لوولپىچ بکە. (توولە و لوولپىچ سەلام لە يە كتر دەكەن).

مامۇستا: سەلامكردن و خۇ بە يە كتر ناسىن ئاۋا دەبىت.

لوولپىچ - قسەيەك بە گوپى مامۇستادا دەچىرىنىت.

مامۇستا (بە لوولپىچ دەلىت): پىم وايە دەبى لە ھەر رەفتارە و شتىك فىرى توولە بکەيت... (لوولپىچ دىسان قسەيەك بە گوپى مامۇستادا دەچىرىنىت)... ئەرى، مەندالەكانىش ھاۋكارىت دەكەن بۆ ئەۋەى توولە فىر بکەيت... زۆر باشە! ئەۋا كارى ئەمىرۇمان تەۋاۋ. بەخىرچىت لوولپىچى ئارام. بەخىرچىت توولەى جىرىن.

توولە - بەدەم ۋەرىنەۋە رادەكەتە دەۋەۋە.

لوولپىچ (بەدەم سەلامى بەخىرچوونەۋە): «ئارامبەۋە، ۋچانىك بگرە و بىرىكى لى بکەۋە».

«توولەى جرېن و لوولپىچى ئارام» - 2

بە توولە دەست پى بکە. لوولپىچ ھەر لە مآلەكەى خۆىداىه، لە پشت خۆتەۋە.

مامۇستا: توولەى جرېن ھاتەۋە. بەخىر ھاتى توولەى جرېن.

توولە - سەرى داخستوۋە و بۆلەى دىت.

مامۇستا (لە پۆلەكە دەپرسىت): دەبى توولە ھەست بە چى بکات؟ (مندال ۋەلام دەدەنەۋە). كى دەتوانى پرسیار لە توولە بکات بزانتىت بۆچى ۋەھا خەمگىنە؟

توولە - قسەبەك بە گوئى مامۇستادا دەچرىپىنتىت.

مامۇستا: ئاۋھا!... كىشەكە ئەۋەبە تۆ دەتەۋىت گەمان بکەبەت بەلام لوولپىچى ئارام بەتەما نىبە لە مآلەكەى خۆى بىتە دەرى و يارى لە گەل تۆ بکات. (لوولپىچ لە پشت خۆتەۋە بىنەرە پىش).

توولە - چەند جارىك، بەدەم ۋەرىنەۋە، سەر روۋە مآلەكەى لوولپىچ دەلەقىنتىت.

مامۇستا: دەى با لە لوولپىچ پىرسىن كىشەكەى ئەۋ چىبە. كى پرس لە لوولپىچ دەكات؟ (مندالەك ھەلبىزىرە ۋەلام بداتەۋە پى بلى:). دەبى زۆر لە لوولپىچ نىك بىتەۋە بۆ ئەۋەى لە مآلەكەى خۆىدا گوئى لىت بىت. (مندالەكە پرسیار دەكات).

لوولپىچ (بە ئارمى لە مآلەكەى خۆى دىتە دەرى و بە ھىمنى دەلى): ئىرە زۆر ھەراىە.

توولە - دەىكاتەۋە بە ۋەرىن و لوولپىچ بەرەۋ خانوۋەكەى خۆى پاشەكشە دەكات.

مامۇستا: كەۋاتە كىشەكە لەۋەداىە كە توولە دەىەۋىت يارى لە گەل لوولپىچ بکات بەلام لوولپىچ پى وایە ئىرە زۆر ھەراىە و نایەۋىت بىتە دەرى.

لوولپىچ - (سەرى دەردىنتىت و بە ھىمنى دەلىت): «ئارامبەۋە، ۋچانىك بگرە و بىرىكى لى بکەۋە».

توولە - دەۋەرىت و خەرىكى بازبازىتە.

مامۇستا: (بە توولە دەلىت) پىم وایە ۋەھا باشە بە ئارامى بىرىك لەم كىشەبە بکەبەتەۋە. مندالەكانىش بىرىكى لى دەكەنەۋە. ئىستا جودا دەبىنەۋە و سەى ھەردوۋوكتان دەبىنەۋە. ئادەى ھەموو بلىن: «كاتىكى خۆش» ئەمما بە ئارامى دەىلىن.

توولە - دەىكاتە بۆلە و نوۋە.

لوولپىچ - لە مآلەكەىۋە سەلامى خۆى دەكات.

«توولەى جرپن و لوولپىچى ئارام» - 3

(توولە دەيكاتە وەرپن و لوولپىچ لە ماله كەى خۆيدايە).

مامۇستا (لە مندالان دەپرسیت): دویتى توولەى جرپن و لوولپىچى ئارام كىشەيه كيان ههبوو. كى دەزانى كىشە كه چى بوو؟ (مندال وەلام دەدەنهوه).

مامۇستا (رووى قسەى لە مندالانە): ئەرى، توولەى جرپن خەمگىن بوو لەبەر ئەوهى دەبوست يارى لەگەل لوولپىچى ئارام بکات بەلام لوولپىچ پىي خۆش نەبوو لە ماله كەى خۆى بىتە دەرى. لوولپىچ پىي وابوو دەرهوه زۆر ههرايه.

توولە - بە مالى لوولپىچ دەوهپریت.

مامۇستا: توولە چى بکات باشه بۆ ئەوهى لوولپىچ رازى بکات بىتە دەرى و يارى لەگەل بکات؟ (مندال وەلام دەدەنهوه).

مامۇستا (بەرانبەر هەر يەك لە پىشنىيازەکان ئەم وەلامە دەداتەوه): دەى، ئەمە پىشنىيازىكە، پىشنىيازى دىكەتان ههيه؟ توولە - لەبەر خۆيهوه مەرەمپريه تى و پەشپوه.

مامۇستا: دەبا وچانىكى بۆ بگرين و بىرىك لە پىشنىيازەکان بکەينهوه.

لوولپىچ - بە ئارامى سەر دەردىتیت و بە هيمنى دەلێت: «ئارامبەوه، وچانىك بگره و بىرىكى لى بکەوه».

توولە - دەيكاتەوه بە وەرپن و بازبازين.

لوولپىچ - خيرا خۆى دەخزىتیتەوه ماله كەى خۆى.

مامۇستا (بە توولە دەلێت): پيم وايه لوولپىچ دەيهوێت شتىك بلێت. لەوانهيه، ئەگەر واز لەم وەرپنه بىنیت، بىتە دەرى و يارىت لەگەل بکات.

توولە - سەر دەلهقینیت و چاوهرئ دەکات.

لوولپىچ - (بە هيمى دپتە دەرى و دەلى) تۆ خۆت ئارام کردهوه، وچانىکت گرت و بىرت لى کردهوه. دەوهره يارى بکەين.

توولە - شاگەشکە دەبیت و لە خۆشیدا دەيكاتەوه وەرپن. بەلام كە دەبىت لوولپىچ خەرىكە پاشەکشە دەکات و دەچیتەوه ماله كەى خۆى - خيرا ئارام دەبیتەوه.

مامۇستا: دياره فېربوون كاتى دەوێت.

«توولەى جرين و لولپيچى ئارام» - 4

(توولە دەيكاتە وەرين و لولپيچ لە ماله كەى خۇيدايە).

مامۇستا: توولەى جرين، ئەو بە دەوهرىت. پيم وابوو تو دەتەوى يارى لەگەل لولپيچى ئارام بكەيت. گەر ئاوا بيكەيتە ههراھەرا، لولپيچ، نايەتە دەرى .

توولە (قسەبەك بە گوپى مامۇستادا دەچريپيئت).

مامۇستا (بە مندالە كان دەليت): ئاھا، توولە دەلى نازانيت چۆن ئارام بيت و داوا دەكات مندالە كان ئەوەى فيربكەن. ئادەى بزائم دەتوانن توولەى جرين فير بكەن بە نەرمى بوهرىت.

(رى بدە مندالە كان وەرين تاقي بكەنەو، پەسنى باشەكان بكە).

توولە - بە نەرمى دەوهرىت، ريك وەك مندالەكان.

مامۇستا (بە ئارامى بە مندالان دەليت): دەبينن توولەى جرين چەند زىھاتوو [كارامەيە]. (مندالان وەلام دەدەنەو).

مامۇستا (هەر بە ئارامى): دەبينن سوودى هەبوو. ئەھا لولپيچى ئارام هاتە دەرى.

لولپيچ: «ئارامبەو، وچانك بگرە و بيرىكى لى بكەو» - ئەوجا باوہشيك بە توولەدا دەكات.

توولە - لە خۇشيدا دەكەويتە كلکەلەقى و هەناسەبركى.

مامۇستا: ئافەرين توولە، ئیستا هەقى خواردنىكى خۆشت هەيە. (رى بدە مندالەكان خواردن بدەن بە توولە).

«توولەى جىرىن و لوولپىچى ئارام» - 5

توولە و لوولپىچى ئامادەن.

مامۇستا: چۇنى لوولپىچى ئارام (لوولپىچى سەلام بە سەر دەكات) چۇنى توولەى جىرىن (ئەمىش بە نەرمە وەرىن وەلام دەداتەۋە). ئەمىرۇ چەند جوان و نەرم دەۋەرىت، ئافەرىن. دەزانم بەم زووانە ھەردوۋىكتان جەژنى سالانەتانه. دەبىنە چەند سال؟

توولە - پىنج جار دەۋەرىت.

مامۇستا: پىنج ھەفتە؟!

لوولپىچى - بەدەم سەر لەقاندەۋە ھەتا پىنج دەژمىرىت.

مامۇستا: پىنج رۇژ؟!

مامۇستا (بە مندالان دەلىت): من دوو ديارىم پىيە بۇ ئەم دوو دۇستە. ئادەى بزىنن ديارىيەكانيان بە دلە. (گەلاکە بدە بە توولە و تۇپەكە بدە بە لوولپىچى).

توولە - بە گەلاکە دەشلەژىت و دەكەۋىتە مەرمىر.

مامۇستا: ئەۋە گەلايە، زۇر خۇشە. ديارە حەزت لىنى نىيە... ئەى تۇ لوولپىچى، تۇپەكەت لا باشە؟

لوولپىچى - پەشۇكانى پىنۋە ديارە. سەرى داخستوۋە و سەرى گەلاکە دەكات.

توولە - كە جاۋى بە تۇپەكە دەكەۋىت دەيكاتە كلکەلەقى.

مامۇستا: بەداخەۋە، خۇ من مەبەستم بوو ھەردوۋىكان شاد بکەم. (لە پۇلەكە دەپرسىت) دەيسا چى بکەم باشە؟

(مندالان وەلام دەدەنەۋە. ئەگەر كەسىان پىشنىيازى گۇرىنەۋەى ديارىيەكانى نەكرد تۇ پىشنىيازى بکە).

لوولپىچى - شەقىك لە تۇپەكە ھەل دەدات، خلى دەكاتەۋە بۇ لای توولە.

توولە - گەلاکە دەدات بە لوولپىچى. ھەردوۋىكان شاد دەبن.

مامۇستا: دەى كەۋاتە «گۇرىنەۋە» چارەبەكى باشە. جارى داھاتوو، بەر لەۋەى ديارىيەك بەدەم بە كەسىك، بىرى لى دەكەمەۋە بزىنم ئەۋ كەسە ئارەزوۋى چى دەكات.

(ھەموو بەخىرچوون لەيەك دەكەن).

«تووله‌ی جرین و لوولپیچی ئارام» - 6

به تووله ده‌ست پی بکه.

مامۆستا: ئەمرۆ باسی ...

تووله - قسه‌که‌ت پی ده‌بریت، قۆلی کراسه‌که‌ت راده‌کیشیت و ده‌وه‌ریت.

مامۆستا: که‌میک چاوه‌رئ بکه تووله. وه‌ک گوتم، ئەمرۆ باسی...

تووله - دیسان قسه‌که‌ی ده‌بریت، پرچی راده‌کیشیت و مره‌ی دیت.

مامۆستا (به‌ده‌نگیکی خه‌مگینه‌وه): من ته‌واو تووره‌ ده‌بم به‌وه‌ی تۆ قسه‌م پی ده‌بریت.

لوولپیچ - له‌ پشت تۆوه‌ دیته‌ کایه‌وه. «ئارامبه‌وه، وچانیک بگره‌ و بیریکی لئ بکه‌وه. چاوه‌رئ بکه».

تووله - ئارام ده‌بیته‌وه.

مامۆستا: ئافه‌رین، ئاوا باشتره‌. ئیسته‌ گویت لئ ده‌گرم. ئاده‌ی بزانه‌م به‌ته‌مای چی بوویت بۆ منی باس بکه‌یت؟

تووله - ده‌چرینیت به‌ گویدا.

مامۆستا: ئەها، تۆ ته‌نگاویت و ده‌ته‌وی بچیته‌ ده‌ری... ده‌ برۆ ده‌ی، پاشان یه‌کتر ده‌بینینه‌وه. (تووله ده‌چیته‌ ده‌ره‌وه‌ی ژووهره‌که).

مامۆستا (به‌ منداڵان ده‌لێت): کاتی ته‌نگانه‌ بۆت هه‌یه‌ په‌له‌ بکه‌یت له‌ برینی قسه‌ی به‌رامبه‌ردا. پینویست ناکات چاوه‌رئ بیت. (ته‌وجا روو له‌ لوولپیچ ده‌کات) سوپاس بۆ هاوکاریت.

لوولپیچ - له‌ پشت تۆوه‌ دیته‌ کایه‌وه. «ئارامبه‌وه، وچانیک بگره‌ و بیریکی لئ بکه‌وه. چاوه‌رئ بکه».

«توولەى جرين و لوولپىچى ئارام» - 7

توولە دەست پىن دەكات، لوولپىچ لە پشت خۆتەو چاوەرى بيت.

توولە - دەوهرىت، مەرى دى و مۆنە.

مامۆستا: ئەو چىيە، توولەى جرين، هەست بە چى دەكەيت؟

توولە - شتىك بە گوئى مامۆستادا دەمپىتت.

مامۆستا: ئاھا، تۆ زۆر توورەيت. (روو بکەرە مندالان) كى لە توولە دەپرسىت بۆ توورەيه؟ (مندالىك پرسىار دەكات).

توولە: من ئىسكىكم لە جىيەك ناشتووه، ئىستا نايەتەو بەيرم كوئىه.

لوولپىچ (لە پشت تۆو دىتە پىش): «ئارامبەو، وچانىك بگرە و بىرىكى لى بکەو و هەناسە بدە» (پىنج هەناسەى قوول لەبەردەم توولەدا دەدات).

توولە - هەناسەيهكى قوول دەدات و ئارام دەپىتەو.

مامۆستا: ئەو رىگەيهكى باشە بۆ ئارامبوونەو. سوپاس بۆ تۆ لوولپىچ كە ئەم رىگەيهت پىشانى توولە و پىشانى ئىمەش دا. دەى هەموومان سى جار هەناسەى قوول هەل دەمژىن. (هەموو بەيه كەو هەناسەى قوول هەل دەمژن).

لوولپىچ (بە هىمنى هەتا پىنج دەمژىرت): 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5...

مامۆستا: ئاھا، كەواتە ژماردىش، بۆ كەسىكى توورە بوويت، رىگەيه كە بۆ خۆئارامکردنەو. ئادەى با تاقي بکەينهو.

(منداڵەكان لەگەل لوولپىچدا بە ئارامى هەتا پىنج دەمژىرن).

توولە - قسەيهك بە گوئى مامۆستادا دەچرىپىتت.

مامۆستا: دەى، تۆيش رىگەيهك دەزانىت بۆ خۆئارامکردنەو؟ ئادەى چۆنە؟

توولە (بە ئارامى دەلىت): «ئارامبەو».

مامۆستا: ئەرى، خۆمان بە خۆمان دەلىين: «ئارامبەو». دەى، هەموو بەيه كەو بە خۆمان دەلىين: «ئارامبەو».

(منداڵەكان دەپلئەنەو).

توولە - قسەيهك بە گوئى مامۆستادا دەچرىپىتت.

مامۆستا: زۆر باشە! توولە لەبەر ئەوئى خۆى ئارم کردەو هاتەو بىرى ئىسكەكەى لە كوئى ناشتووه. سەرکەوتوو بيت. سوپاس بۆ تۆيش لوولپىچ كەوا پىشانى ئىمەت دا چۆن خۆمان ئارام بکەينهو. كاتىكى شاد.

«...»